

Μαζάουερ: ένα άλλο παρελθόν για ένα άλλο μέλλον της Θεσσαλονίκης

ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ Ι. ΜΕΡΤΖΟΥ

προέδρου της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, δημοσιογράφου, συγγραφέα

Η μελέτη του Γιάννη Ταχόπουλου «Η Θεσσαλονίκη, ο Μαζάουερ και τα Φαντάσματα του Οθωμανισμού» απαντά στο βιβλίο του επιφανούς καθηγητού Ιστορίας Μαρκ Μαζάουερ «Θεσσαλονίκη, πόλη των φαντασμάτων», το οποίο επί 7 χρόνια αποσπά στην Ελλάδα διθυραμβικές κριτικές, χιλιάδες αναγνώστες και ισχυρό δίκτυο υπερασπιστών. Ακράδαντα τεκμήρια, από τις πηγές της Ιστορίας, αποδεικνύουν ότι ο επιφανής ιστορικός μαγειρεύει την Ιστορία της Θεσσαλονίκης με αζεπέραστη μαστοριά. Επιλεκτικά παρασιωπά κρίσιμα ιστορικά γεγονότα, υποτιμά πολλά σημαντικά και μεγεθύνει ασήμαντα. Με γλαφυρότητα, με αλά καρτ Ιστορία και με πολλή φαντασία ζωντανεύει γοητευτικά φαντάσματα που συνεπαίρνουν τους αναγνώστες του σε μια φανταστική πόλη. Όμως, για ποιον ακριβώς λόγο, αφού γνωρίζει ασφαλώς την Ιστορία; Γιατί ειδικά τη Θεσσαλονίκη; Και γιατί στο συγκεκριμένο ιστορικό χρόνο;

Ο ίδιος αυτοπροσώπως απαντά στη σελίδα 554 του επιμάχου βιβλίου του ως εξής: «Καθώς τα μικρά κράτη ενσωματώνονται σε έναν ευρύτερο Κόσμο, ένα άλλο μέλλον μπορεί να χρειάζεται ένα άλλο παρελθόν». Κοντολογίς παραδέχεται ότι κατασκεύασε ένα άλλο παρελθόν της Θεσσαλονίκης, το οποίο ουδέποτε υπήρξε, αλλά είναι απαραίτητο για το «άλλο μέλλον» και τον άλλο ρόλο της αυριανής Θεσσαλονίκης στον «ευρύτερο Κόσμο» όπου «τα μικρά κράτη ενσωματώνονται».

Γι' αυτό, λοιπόν, ο Μαζάουερ εμφυτεύει τη δήθεν «αλήθεια» ότι η Θεσσαλονίκη:

1. Ήταν «πολυπολιτισμική» και έτσι μόνον επί αιώνες «ευτύχησε»

2. «Εξελληνίσθηκε» μεταξύ 1912-2012 οπότε «έχασε τον πλούτο της» και

3. Η οθωμανική κυριαρχία προσέφερε «ανοχή, ασφάλεια και ευημερία σε όλους».

«Συμπωματικά» οι κρίσιμες γεωπολιτικές εξελίξεις στα Βαλκάνια και ο κομβικός ρόλος της Θεσσαλονίκης στην περιοχή, η χρεοκοπία της Ελλάδας και η συνακόλουθη ένταξή της στον υπερ-εθνικό μηχανισμό των

λιτισμική ταυτότητα, η οποία συναρμόζει σε ένα νέο μείγμα επιλεγμένες αξίες όλων των επιχωρίων διαφορετικών και σαφέστατα διακριτών πολιτισμών. Η πολυπολιτισμική ταυτότητα είναι υπερ-εθνική, καταργεί τα έθνη και αποτελεί προϋπόθεση για την ολοκλήρωση της παγκοσμιοποίησης. Ουδέποτε επικράτησε στη Θεσσαλονίκη, όπου, αντίθετα, επί μακρούς αιώνες ζούσαν διαφορετικές εθνοότητες, με διαφορετικές θρησκείες και διαφορετικούς πολιτισμούς που, πάντοτε όμως, όλες αυτές

νόος καθηγητής του Χάρβαρντ και κορυφαίος στρατηγικός αναλυτής Samuel Huntington επισήμανε το 2004¹:

«Ο πολυπολιτισμός υπέσκαψε την έμφαση στην εθνική ταυτότητα της αμερικανικής εκπαίδευσης. Εάν, όμως, ένα έθνος είναι μια κοινότητα μνήμης, οι άνθρωποι, που χάνουν τη μνήμη τους, χάνουν και την εθνική τους υπόσταση. Ο πολυπολιτισμός είναι στην ουσία του αντι-ευρωπαϊκός πολιτισμός».

Γεωπολιτική: Η Μεσοβαλ-

μέτρων, ο προελαύνων νεο-οθωμανισμός της Τουρκίας και η επίμονη νοσταλγία των ελλαδικών ελίτ για τον υποτιθέμενο «πολυπολιτισμό» της επίζηλης μακεδονικής πρωτεύουσας διασταυρώνονται με τα φαντάσματα του Μαζάουερ.

«Πολυπολιτισμός»: Με άρθρο στον «ΑτΚ» εξηγήσαμε ότι πολυπολιτισμός δε σημαίνει πολλοί πολιτισμοί μαζί σε έναν τόπο. Σημαίνει ένα εκπαιδευτικό πολιτικό σύστημα που σκοπεύει να ενσταλάξει στους πολίτες μια νέα ενιαία κοινή πολυπο-

οι διαφορετικές κοινότητες, ζούσαν η μία δίπλα στην άλλη -καμιά φορά και εναντίον της άλλης-, ενώ καθεμιά τους είχε απόλυτη συνείδηση της διαφορετικότητάς της. Όλες τη φύλαγαν στοργικά, την καλλιεργούσαν και ουδέποτε διανοήθηκαν να την αναμείξουν με τις άλλες για να πλάσουν μια κοινή πολυπολιτισμική ταυτότητα σε έναν αχταρμά.

Ο πολυπολιτισμός υπονόμωσε την κοινωνική και εθνική συνοχή στις Ηνωμένες Πολιτείες όπου εφαρμόσθηκε. Ο Αμερικανική Ζώνη αποτελεί το συντομότερο γεωστρατηγικό διάδρομο Αδριατική - Μαύρη Θάλασσα - κοιτάσματα της Υπερκαυκασίας και της Κασπίας. Ελέγχει την ασφάλεια των ενεργειακών πηγών. Είναι ο μόνος δρόμος για τη μεταφορά των ενεργειακών πόρων και εκεί αναμετρώνται οι στρατηγικοί αγωγοί Δύσης - Ρωσίας με έπαθλο την ενεργειακή επάρκεια -και εξάρτηση- της Ευρώπης.

Σταδιακά μα γοργά, από το 1990, έχει κατακερματισθεί σε μικρά αλληλοϋποβλεπόμενα θνησιγενή κρατίδια. Βοσνία-

Ερζεγοβίνη και Κοσσυφοπέδιο: άμεσα προτεκτοράτα. Μαυροβούνιο, Σκόπια και Αλβανία: έμμεσα προτεκτοράτα. Ρουμανία και Βουλγαρία: μέλη του NATO και της ΕΕ -τα φτωχότερα. Η Σερβία έχει ακρωτηριασθεί και οι νατοϊκοί βομβαρδισμοί κατέστρεψαν τις υποδομές της. Επιχειρεί να ενταχθεί στην ΕΕ, αλλά παραμένει προγεφύρωμα της Ρωσίας.

Οι ισχυρότατες αμερικανικές βάσεις, που έχουν εγκατασταθεί στις βαλκανικές ακτές της Αδριατικής και του Ευξείνου αλλά και στην ενδοχώρα, επιτρέπουν στην Ουάσινγκτον να επιτηρεί ασφυκτικά το διάδρομο των ενεργειακών αγωγών και να επεμβαίνει αμέσως στρατιωτικά στα ενεργειακά αποθέματα της Υπερκαυκασίας².

Κρίσιμος κόμβος του σκληρού αυτού γεωπολιτικού πεδίου και μοναδική πύλη του στο Αιγαίο είναι η Θεσσαλονίκη. Το λιμάνι της, το αεροδρόμιο της και τα χερσαία της συγκοινωνιακά δίκτυα εξασφαλίζουν ζωτικές ανάγκες του χώρου: μεταφορές, εμπόριο, ανεφοδιασμός, στρατιωτική ασφάλεια, ενέργεια κ.ά. Αρα, σύμφωνα με τον Μαζάουερ, «ένα άλλο μέλλον μπορεί να χρειάζεται ένα άλλο παρελθόν» για τη Θεσσαλονίκη στον «ευρύτερο Κόσμο» όπου «τα μικρά κράτη ενσωματώνονται»!

Συγχρονιζόμενος «τυχαία» με τον ανερχόμενο νεο-οθωμανισμό της Τουρκίας, εξωραϊζει την παρουσία των Οθωμανών στη Θεσσαλονίκη, παρασιωπά τις σφαγές και την καταπίεση σε βάρος των Ελλήνων και, συχνά, των Εβραίων επί αιώνες και εμφανίζει την οθωμανική πολιτική σαν ευεργεσία προς τις μη μουσουλμανικές κοινότητές της. Αδιαφορώντας για τη νομοτέλεια της Ιστορίας, θρηνεί και οικτρίζει ότι μεταξύ 1912-2012 η Ελλάδα «εξελλήνισε» τη Θεσσαλονίκη.

(Τα δύο αυτά κεφάλαια θα εξετάσει επόμενο άρθρο στον «ΑτΚ»).

1. Samuel Huntington, *Ποιοι είμαστε; Η αμερικανική ταυτότητα στην εποχή μας*, Εκδ. Λιβάνη 2004.

2. Συλλογική μελέτη *Βαλκάνια 1912-2011, Εκατό Χρόνια Θύελλες και Χίμαιρες*, Ε.Μ.Σ. - Αφοί Κυριακίδη 2012.

Ν. Ι. Μέρτζος, *Το Μακεδονικό Παίγνιο Γεωστρατηγικής*, Ε.Μ.Σ. 2012.